

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Havasi Ügyvédi Iroda által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala Jogi Képviseleti Főosztálya által képviselt Pest Megyei Bíróság (1146 Budapest, Thököly út 97-101.) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság által 2010. május 7. napján meghozott 24.P.22.693/2009/9. számú ítélete ellen a felperes részéről 12. és Pf.5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperes, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 167.000 (egyszázhatvanhétezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében 2.782.500 forint, valamint ezen összeg után 2002. május 29. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Előadta, hogy 2001 márciusában pert indított ... Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala ellen a b-i Városi Bíróságon 9.P.21.388/2002. számon. A kereset egy részétől annak érdekében állt el, hogy az ügy elbírálását meggyorsítsa, mert egy felesleges szünetelés miatt ügye intézésében nyolc hónapos késedelem történt. Az elsőfokú bíróság 2005. február 8-án kelt ítéletében kötelezte ... Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatalát, hogy fizessen meg neki 2.782.500 forintot, valamint ezen összeg után 2004. február 8-tól a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatot és perköltséget. Az elsőfokú bíróság bizonyítottnak látta, hogy az alperes által végeztetett csatornázási munkák miatt az ingatlanán lévő felépítmény alapozása és a szigetelése megsérült, amely az ingatlanában értékcsökkenést okozott. A Megyei Bíróság azonban 2.Pf.21.732/2005/3. számú végzésével a pert

megszüntette és az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte. E döntését a megismételt tárgyalás során hozott 2.Pf.20.286/2006/5. számú határozatával hatályában fenntartotta. A másodfokú bíróság döntését azzal indokolta, hogy az alperes nem jogi személy.

A felperes álláspontja szerint, ha a másodfokú bíróság döntése megalapozott, akkor az elsőfokú bíróságot terheli mulasztás, mert már a keresetlevél benyújtása után észlelnie kellett volna, hogy az alperes nem rendelkezik jogképességgel és akkor ügye nem húzódott volna négy évig. Vitatta azonban a másodfokú bíróság álláspontjának helyességét, mert az 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) 9. §-ának (1) bekezdése a polgármesteri hivatalok jogképességéről semmit nem mond. Ezzel szemben több bírósági határozat szerint a polgármesteri hivatal jogi személy. Ha a polgármesteri hivatal mégsem minősülne jogi személynek, akkor is mulasztott a másodfokú bíróság, mert nem permegszüntető végzést kellett volna hoznia, hanem hatályon kívül helyezés mellett új eljárást kellett volna elrendelnie, amelyben lehetősége lett volna arra, hogy az alperes személyét megváltoztassa. Kára álláspontja szerint abból keletkezett, hogy a bíróságok hibája miatt a szakértő által megállapított összeget nem kapta meg, de sérelmezte azt is, hogy a bíróságok hibájából, az eljárás elhúzódott, 6 év telt el úgy, hogy kárai csökkentése, illetve megszüntetése érdekében érdemi intézkedés történt volna. A jogellenes magatartás körében hivatkozott arra is, hogy a Megyei Bíróság több eljárási szabálysértést is elkövetett, mert a tárgyalásra nem idézték meg szabályszerűen, és a fellebbezést nem kézbesítették részére.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, perköltséget nem igényelt. Álláspontja szerint a felperesi kereset a Ptk. 349. §-ának (1) és 339. §-ának (1) bekezdése alapján vizsgálándó. A felperes által jogellenesnek megjelölt magatartások, és az érvényesített kár között azonban az okozati összefüggés hiányzik. Előadta, hogy a felperes újabb pert indított a b-i Városi Bíróságon 9.P.22.182/2006. számon ... Város Önkormányzata ellen, amelyben a neki okozott kár megtérítését igényli. Amennyiben a felperes keresete megalapozott, abban az esetben a kára teljes mértékben megtérül, mert a tőkeösszeg mellett fizetett késedelmi kamat a késedelemből eredő kárát is fedezi.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, és kötelezte, hogy az állam javára külön felhívásra fizessen meg 166.900 forint feljegyzett kereseti illetéket.

Az elsőfokú bíróság a felperes kereseti kérelmének jogalapját a Ptk. 349. §-ának (1) és (3) bekezdésében meghatározott különös feltételek, valamint a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében meghatározott általános feltételek alapján vizsgálta. Kiemelte, hogy e feltételek együttes fennállására van szükség ahhoz, hogy a kártérítési igény megalapozott lehessen. Bármelyik feltétel hiánya esetén az alperes kártérítésre nem kötelezhető. A felperes kárigényét arra alapította, hogy eredmény nélkül eltelt évek alatt a kártérítés összegéhez nem jutott hozzá. Olyan tényelőadást azonban nem tett, amelyben megnevezte volna, hogy kizárólag az időmúlásra visszavezethetően milyen konkrét kára merült fel. Miután pedig ... Város Önkormányzata, mint károkozó ellen a per jelenleg is folyamatban van, az

alperessel szemben a kárigény időelőttinek minősül, ezért a bíróság a felperes keresetét elutasította.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperes kereseti kérelme szerinti marasztalását kérte. Az eredeti kereseti kérelmében szereplő, de az eljárás során már fenn nem tartott kereseti kérelmét ismét előterjesztve kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a talajtani vizsgálat - költségének megelőlegezése melletti - elvégzésére, és ennek alapján megállapított kárai megtérítésére.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg, így nem tett említést arról, hogy az alperesnek a nem vagyoni kárigénnyel kapcsolatos kifogásait megválaszolta, továbbá arra sem utalt, hogy jelen perben nincs jelentősége annak, hogy az ... Város Önkormányzata ellen környezetkárosítás miatt per folyik. Fenntartotta azt az álláspontját is, hogy az alperes kártérítési felelőssége akkor is fennáll, ha az ... Város Önkormányzata ellen folyó perben az önkormányzatot elmarasztalják. A fellebbezési tárgyaláson előadását akként módosította, hogy a per már nincs folyamatban. Hiányolta azt is, hogy az elsőfokú bíróság nem tett említést a Fővárosi Bíróság elnökének címzett beadványairól, amelyben az eljáró bíró magatartását, a pártatlanság elvének megsértését sérelmezte. Azt is kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság miért várt évekig az iratokra, holott azokat az alperesnek már az első tárgyaláson mellékelni kellett volna az eljárási szabályok szerint. Állította, hogy beadványaiban megjelölte, mi az a kár, amelyet a bíróság okozott, hiszen a bíróság időhúzó magatartása miatti idővesztésére hivatkozott. Vitatta azt is, hogy a követelés időelőtti lenne.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte helyes indokaira utalással. Úgy nyilatkozott, hogy amennyiben a felperes fellebbezésében foglaltak keresetfelemelést jelentenek, akkor annak elutasítását kéri. Bejelentette, hogy az elsőfokú ítélet meghozatalakor az önkormányzat elleni per folyamatban volt, arról nincs tudomása, hogy jelenleg az eljárás folyamatban van-e.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben vizsgálta felül, mert annak fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt (Pp. 228. § (4) bekezdés).

A felperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltáblának elsődlegesen abban kellett állást foglalni, hogy a felperes Pf. 5. sorszámú fellebbezése tartalmaz-e keresetváltoztatást, és az a másodfokú eljárásban érvényesíthető-e.

A felperes fellebbezésében a 2.782.500 forint és járulékai megfizetése mellett arra is kérte kötelezni az alperest, hogy a talajtani vizsgálatot - költségének megelőlegezése mellett - végeztesse el, és az abban megállapított károkat is térítse meg. A felperes tehát az elsőfokú bíróság által elbírált marasztalási kereset mellett

újabb marasztalási keresetet terjesztett elő, amely részben meghatározott cselekmény végrehajtására, részben újabb kártérítés megfizetésére irányult, a kártérítés összegének meghatározása nélkül. A Pp. 247. §-ának (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban a keresetet megváltoztatni nem lehet. A Pp. ugyan kivételeket is megállapít, de ezek az eredeti kereseti kérelem mellett új kereseti kérelem előterjesztését nem teszik lehetővé. A felperesi keresetváltoztatás elbírálásának tehát eljárási akadálya volt.

A Fővárosi Ítéltábla a felperes által megjelölt okokból a tényállást nem találta hiányosnak, mert az ítéletnek csak a releváns tényállást kell tartalmaznia, vagyis azokat a tényeket, amelyeknek a kereseti kérelem elbírálása szempontjából jelentőségük van. Erre figyelemmel nincs jelentősége a nem vagyoni kártérítés körében előadottaknak, mert nem vagyoni kár megtérítése iránti kereseti kérelme a felperesnek nem volt. Az ítéletben az alperes kártérítési felelősségéről kellett dönten, ezért a Fővárosi Bíróság eljárásával kapcsolatos kifogások is irrelevánsak. Azt pedig az elsőfokú eljárás során a felperes az alperessel egyezően adta elő, hogy ... Város Önkormányzata ellen a per folyamatban van, ezért annak megállapítását alappal nem kifogásolhatja. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a következők szerint azonban pontosítja.

A felperes 2001. május 11-én a b-i Városi Bíróság előtt nem közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt, hanem a Ptk. 100. §-a és 339. §-ának (1) bekezdése alapján terjesztett elő keresetet, amelyben a csatornaépítés szakszerűtlen kivitelezése miatt az ingatlanában bekövetkezett kár megtérítését, illetve az eredeti állapot helyreállítását kérte. ... Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala, mint alperes csak a másodfokú eljárásban hivatkozott arra, hogy nem rendelkezik „perbeli jogképességgel”.

A pontosított tényállás mellett az elsőfokú bíróság döntése megalapozott, de jogi indokaival a Fővárosi Ítéltábla csak részben értett egyet.

A Fővárosi Bíróság azt helyesen állapította meg, hogy a felperes keresetét a Ptk. 349. §-ának (1) és (3) bekezdésében meghatározott különös feltételek, valamint a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében meghatározott általános feltételek alapján kell vizsgálni, amely feltételek konjunktívak. A kereseti kérelem elutasítását viszont az elsőfokú bíróság az időmúlásra visszavezethető kár megjelölésének hiányával, illetve a kárigény időelőttiiségével indokolta, amely csak részben helytálló.

Az megfelel a valóságnak, hogy a felperes az ügy elhúzódásával okozott kár összegét nem jelölte meg, de ez csak annyit jelent, hogy az ügy elhúzódását eredményező, jogellenes magatartásként megjelölt magatartások érdemi vizsgálata - szabálytalan idézés, fellebbezés kézbesítésének elmaradása stb. - szükségtelen, az e magatartásokkal okozati összefüggésben álló károk megjelölésének hiányában.

A felperes azonban az elsőfokú ítéletben megítélt, értékcsökkenésből eredő kárát és kamatait is érvényesítette, ezért e kárösszeg vonatkozásában vizsgálni kellett volna, hogy a felperes megjelölt-e olyan, általa jogellenesnek minősített alperesi magatartást, amely e kárral okozati összefüggésben állhat. A felperes a másodfokú

bíróság érdemi döntésének helyességét is vitatta, amelyre a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti perben lehetősége volt, ezért azt kellett vizsgálni, hogy a másodfokú bíróság döntése megalapozott volt-e a felperes által megjelölt okból.

A Ptk. 36. §-ának (1) bekezdése szerint a költségvetési szerv jogi személy. A polgármesteri hivatal költségvetési szerv, erre figyelemmel jogi személy, aki a perben a Pp. 48. §-a alapján perbeli jogképességgel rendelkezik. A felperes ezért arra megalapozottan hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság tévesen állapította meg az alperes jogképességének hiányát. Az alperes által a másodfokú eljárásban előterjesztett védekezést ugyanis helytelenül értékelte, mert annak alapján azt kellett volna megállapítani, hogy az alperes passzív perbeli legitimációval nem rendelkezik. A passzív perbeli legitimáció hiánya azt jelenti, hogy az anyagi jog szabályai szerint a felperesi igény nem az alperessel szemben érvényesíthető. A felperes által érvényesített igény ugyanis az önkormányzattal, mint tulajdonossal szemben érvényesíthető, mert annak jogalapja a Ptk. 100. §-a volt, amely a tulajdonos számára állapít meg kötelezettséget. A passzív perbeli legitimáció hiánya folytán az alperes helyes döntése a felperes keresetének elutasítása lett volna.

A Fővárosi Ítéltábla érdemben azt nem vizsgálta, hogy a jogszabály alkalmazásában megnyilvánuló tévedés kirívóan súlyos jogalkalmazási hiba-e, a felróhatóság vizsgálata ugyanis szükségtelen volt, mert a jogellenes magatartás és a kár közötti okozati összefüggés nyilvánvalóan hiányzik. A felperes ugyanis az első fokon megítélt értékcsökkenés összegét és annak kamatait érdemben helyes döntés esetén sem kaphatta volna meg. Ennek folytán közömbös, hogy a felperes indított e pert ... Város Önkormányzata ellen, és az is, hogy az mikor és milyen eredménnyel zárult. A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróságnak az időelőttiségre vonatkozó álláspontját megalapozottan támadta, mert az értékcsökkenés, mint kár bekövetkezését a szakértői vélemény megállapította. A kártérítési igényt nem az teszi időelőttivé, hogy a kár más károkozóval szemben is érvényesíthető-e, hanem kizárólag az, ha a kár nem következett be. Ennek a körülménynek azonban a felperes kereseti kérelmének elbírálására nem volt érdemi kihatása.

A fenti kiegészítések mellett az elsőfokú bíróság döntése megalapozott volt, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes pernyertes lett, de költséget nem számított fel, így arról határozni nem kellett.

A fellebbezési illetékre vonatkozó rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. §-ának (3) bekezdés folytán alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2011. május 12.

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s.k.
a tanács elnöke, előadó

Dr. Lukács Zsuzsanna s.k.
bíró

Dr. Magosi Szilvia s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül: